

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY PRO VNITŘNÍ HODNOCENÍ MU DNE 21. LISTOPADU 2022

Přítomni: dle prezenční listiny

Místo jednání: Hotel OREA Resort Santon, Brno

Sp. zn.: MU-IS/260577/2022/1859958/RMU

Program:

1. strategie vedení MU pro realizaci studijních programů;
2. reakreditace studijních programů;
3. obměna Rady pro vnitřní hodnocení MU a průvodce pro členy;
4. tematické hodnocení kombinovaných forem studia;
5. distanční prvky v prezenčních studijních programech.

Úvod

Místopředseda Rady pro vnitřní hodnocení MU (dále také jen „RVH“) prof. Rabušic přivítal přítomné členy RVH, představil program a zahájil jednání. Na úvod proběhlo poděkování odcházejícím členům RVH (prof. Černá, prof. Koudela a prof. Janyška) a představení a přivítání budoucích členů (doc. Kubová – nepřítomna, prof. Wimmerová a prof. Zemčík).

Rektor prof. Bareš poděkoval za dosavadní činnost a akcentoval důležitost dobře fungující RVH v systému zajištění a hodnocení kvality v rámci institucionální akreditace. Zdůraznil nutnost neustálého zvyšování kvality vzdělávání, která na MU přivede dostatek kvalitních uchazečů o studium, jejichž prostřednictvím MU přispívá ke kultivaci společnosti, kdy je v ČR stále poměrně nízké procento vysokoškolsky vzdělané populace.

1. Strategie vedení MU pro realizaci studijních programů

Prorektor pro vzdělávání a kvalitu dr. Bulant seznámil přítomné se strukturou studijních programů na MU, upozornil na problematické aspekty stávajícího nastavení a nastínil očekávané budoucí výzvy. V souladu se strategickým záměrem MU směřuje k interdisciplinaritě kurikula, posílení internacionalizace a větší flexibilitě studijních cest, s čímž souvisí rozvoj kombinovaných a distančních forem vzdělávání a také vzdělávání pro profesní růst a osobní rozvoj v průběhu celého života.

Přestože celkový počet studijních programů klesl o 35 % ve srovnání s rokem 2016, nabídka studijních programů je stále příliš fragmentovaná a uchazeči nemají jasnou představu o jednotlivých studijních

programech a rozdílech mezi nimi, což se odráží ve vysoké studijní neúspěšnosti zejména v prvním semestru. Očekává se postupná integrace studijních programů – např. slučování studijních programů, studijní plány se specializacemi, vznik společných studijních programů v rámci mezifakultní či meziuniverzitní spolupráce včetně zahraniční.

Rektor konstatoval, že podíl uchazečů hlásících se na MU se i přes rostoucí demografickou křivku zmenšuje na úkor ostatních univerzit, což není dobrý trend. Zdůraznil nutnost tlaku na zpřehlednění studijní nabídky, srozumitelné podmínky přijímacího řízení a snižování studijní neúspěšnosti. Rozumné koncentrování sil, např. v podobě propojování studijních programů, zároveň reflektuje potřebu úsporných opatření v důsledku změny politicko-ekonomického paradigmatu. Problémem je také enormní roztříštěnost nabídky doktorských studijních programů (DSP), jež neodpovídá struktuře DSP v zahraničí, stejně tak vysoká studijní neúspěšnost v DSP. Zde však již začínají první kroky k postupné restrukturalizaci v souvislosti s výsledky interního hodnocení vědy a doktorského studia, které probíhalo na MU v roce 2022.

V diskusi zaznělo, že RVH by při schvalování nových studijních programů měla přihlížet nejen k možné duplicitě nabídky v rámci MU, ale také k vytíženosti vyučujících. Členové RVH apelovali na nutnost systematické komunikace strategie z vedení směrem k fakultám. Na fakultách by také měla probíhat diskuse o vytíženosti vyučujících i o efektivitě a relevantnosti studijní nabídky – tyto debaty by měly probíhat na půdě fakultních akademických senátů a vědeckých rad, které se však v oblasti studijních programů často etablovaly spíše jako schvalovací než jako diskusní a strategické platformy. RVH má možnost regulovat vznik nových studijních programů a vyvíjet tlak na propojování studijních programů a sdílení předmětů mezi studijními programy.

Závěr: RVH má v rámci stávajícího systému zajišťování a hodnocení kvality nástroje pro regulaci a zpřehlednění studijní nabídky, apeluje však na jasnější komunikaci vedení směrem k fakultám ve smyslu potřeby integrace a restrukturalizace studijních programů. V následujících letech proběhne velká vlna vnitřních hodnocení pregraduálních studijních programů, jejichž výsledky by pro fakulty měly být impulsem k podniknutí vhodných kroků vedoucích ke zkvalitnění studijní nabídky.

2. Reakreditace studijních programů

Mgr. Nantlová z Odboru pro kvalitu RMU představila metodický dokument k tzv. reakreditaci (tj. prodloužení oprávnění uskutečňovat studijní program) určený jak členům RVH, tak také garantům studijních programů a fakultním koordinátorům pro kvalitu. V souvislosti s tímto metodickým dokumentem došlo také k revizi příslušných formulářů. Diskuse byla vedena jak o procesních otázkách (fakulta by měla zahájit proces reakreditace v dostatečném předstihu s ohledem na případné vypsání přijímacího řízení, termíny zasedání schvalujících orgánů atp.), tak také o tématech obsahových – např. systematické vnitřní hodnocení kvality studijního programu a dodržování plánu rozvoje s přihlédnutím k předchozím doporučením RVH.

Členové RVH diskutovali také hodnocení kvality výuky ve studijním programu. Za kvalitu výuky v jednotlivých předmětech nese odpovědnost garant předmětu, za celkovou kvalitu výuky ve studijním

programu odpovídá garant, za kvalitu výuky na fakultě je odpovědný děkan. Z dosavadních zkušeností vyplývá, že kontrola kvality výuky na fakultní úrovni často neprobíhá nebo není dostatečná – např. programové rady se až na výjimky nevěnují reflexi předmětové ankety.

Rektor podotknul, že RVH je mnohdy vnímána jako direktivní orgán, ale je důležité, aby si každý jednotlivý akademický pracovník uvědomoval svou roli v zajišťování a zvyšování kvality studijního programu a doporučil pracovat s výsledky předmětové ankety při hodnocení studijních programů a návazně i při přípravě podkladů k reakreditaci studijního programu. Apeloval také na intenzivnější zapojení studentů do hodnocení studijního programu, např. prostřednictvím aktivního členství v programových radách.

Členové RVH se také shodli na tom, že garant studijního programu by měl být obeznámen s obdobnými studijními programy v rámci ČR a schopen strategicky vyhodnotit vývoj svého studijního programu v širším kontextu. Rektor tuto myšlenku podpořil s tím, že debata o kvalitě studijních programů se musí vést také na úrovni fakult.

Závěr: RVH má možnost prodloužení oprávnění uskutečňovat studijní program schválit na dobu 1–10 let, nebo neschválit, přičemž v usnesení uvede odůvodnění svého rozhodnutí. Doporučení RVH představují závazný směr rozvoje studijního programu. Do budoucna bude RVH používat v textu usnesení takové formulace, z nichž bude míra závaznosti požadavků či doporučení jednoznačně vyplývat. Je potřeba zdůrazňovat fakultám, že kvalitu studijních programů i kvalitu výuky ve studijních programech mají ve své kompetenci.

3. Obměna Rady pro vnitřní hodnocení MU a průvodce pro členy

Mgr. Bláha z Odboru pro kvalitu RMU představil novým členům agendu RVH a zároveň nově vytvořený dokument Průvodce pro členy RVH MU. Diskutovalo se o možnosti navýšení počtu členů RVH (tak, aby každá fakulta měla v RVH svého zástupce) a roli zpravodajů při projednávání návrhů.

Závěr: Členové RVH vzali dokument Průvodce pro členy RVH MU na vědomí.

4. Tematické hodnocení kombinovaných forem studia

Doc. Pitrová seznámila členy RVH se zprávou o kombinovaných formách studia na MU, která bude následně diskutována s proděkany. Společným jmenovatelem je klesající počet uchazečů o studium v kombinované formě. Rozdílly se objevily zejména v otázce vyžadování docházky v kombinovaném studiu – některé fakulty studentům vycházejí vstříc výukou v sobotu, jinde je výuka pouze v pracovní dny, což je problematické pro pracující/dojíždějící studenty. Aktuálním tématem je existence/absence distančních studijních opor, velké rozdílly mezi fakultami i mezi jednotlivými studijními programy.

Závěr: Členové RVH se shodli na nutnosti zaměřovat se při schvalování a hodnocení studijních programů detailněji také na kombinovanou formu studia, pokud ji studijní program obsahuje.

Na základě výsledků tematického hodnocení kombinovaných forem studia budou podniknuty další kroky (např. stanovení minimálních požadavků pro kombinované studium, distanční studijní opory atp.), což v důsledku bude přínosné i pro prezenční formy studia.

5. Distanční prvky v prezenčních studijních programech

Ředitelka Odboru pro kvalitu RMU dr. Oleksíková uvedla téma distanční výuky, které se týká všech forem studia – prezenční, kombinované i distanční. V souvislosti s adaptací na technologie umožňující distanční výuku, a také na základě výstupů z tematického hodnocení online výuky v podzimním semestru 2020, vyplývá poptávka po zachování prvků distanční výuky v prezenčním studiu. Vnitřní předpisy MU míru distančnosti v prezenčních studijních programech neupravují, podpora distančních prvků ve výuce je v souladu se strategickým záměrem MU a podpořena projekty z NPO a PPSŘ.

Členové RVH diskutovali o potřebě změny perspektivy – vyjádřili podporu využívání moderních technologií za předpokladu, že bude jejich použití specifikováno včetně způsobu jednoznačné identifikace studenta např. při zkoušení, aby nedocházelo k podvodnému jednání. Distanční metody v prezenčních programech by tedy mohly být využívány za předpokladu, že jsou uvedeny v charakteristice studijního programu i jednotlivých předmětů. Z legislativních důvodů vyvstává potřeba metodicky ošetřit některé otázky v souvislosti s distančními metodami výuky, např. souhlas s pořízením či zveřejněním nahrávky z výuky apod. Z formálního hlediska by podobné koncepční změny ve studijním programu znamenaly podstatnou změnu studijního programu, která podléhá schválení RVH.

Závěr: Téma distančních prvků ve výuce bude nadále diskutováno, je vhodné jej metodicky propojit s výstupy tematického hodnocení kombinovaného studia.

Příští jednání se uskuteční v úterý 6. prosince 2022.

Zpracovali: Mgr. Bc. Pavlína Studená, Mgr. Jan Bláha

Schválil: prof. Ladislav Rabušic, místopředseda RVH MU

Prezenční listina členů Rady pro vnitřní hodnocení MU

	Přítomen	Přítomen na část jednání	Nepřítomen
prof. MUDr. Martin Bareš, Ph.D.		*	
prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc.	*		
Mgr. Natália Antalová		*	
prof. RNDr. Ivana Černá, CSc.	*		
doc. Mgr. Světlana Hanušová, Ph.D.			*
doc. PaedDr. Emanuel Hurych, Ph.D.	*		
prof. RNDr. Josef Janyška, DSc.	*		
prof. MVDr. Břetislav Koudela, CSc.	*		
prof. PhDr. Josef Krob, CSc.	*		
doc. RNDr. Lenka Luhová, Ph.D.		*	
Mgr. Josef Menšík, Ph.D.	*		
doc. PhDr. Markéta Pitrová, Ph.D.	*		
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.	*		
prof. Ing. Antonín Slaný, CSc.	*		
doc. RNDr. Josef Tomandl, Ph.D.	*		

Prezenční listina hostů

Mgr. Michal Bulant, Ph.D.	prorektor pro vzdělávání a kvalitu MU
prof. RNDr. Michaela Wimmerová, Ph.D.	budoucí členka RVH MU
prof. Dr. Ing. Pavel Zemčík, dr. h. c.	budoucí člen RVH MU
Mgr. Kateřina Oleksíková, Ph.D.	Odbor pro kvalitu RMU
Mgr. Jan Bláha	Odbor pro kvalitu RMU
Mgr. Jakub Havlíček, Ph.D.	Odbor pro kvalitu RMU
Mgr. Soňa Nantlová	Odbor pro kvalitu RMU
Mgr. Bc. Pavlína Studená	Odbor pro kvalitu RMU